

Talousvaliokunnan mietintö n:o 12 hallituksen esityksen johdosta laeiksi kansanterveyslain 27 §:n ja kunnallisista yleissairaaloista annetun lain 25 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunta on 15 päivänä lokakuuta 1982 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 185.

Asian johdosta ovat olleet kuultavina osastopäällikkö Markus Onnela sosiaali- ja terveysministeriöstä, toimistopäällikkö Reijo Purasmaa lääkintöhallituksesta, osastopäällikkö Jyrki Kivistö Suomen Kaupunkiliitosta, varatoimitusjohtaja Eero Koivukoski Suomen Kunnallisliitosta, varatuomari Erik Nylund Finlands svenska kommunförbundista ja johtaja Heikki Simola Sairaaliitosta. Käsiteltyään asian valiokunta esittää seuraavaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan terveyskeskusten ja kunnallisten yleissairaaloiden käyttökustannusten valtionosuusasteikon alentamista väliaikaisesti vuodeksi 1983 yhdellä prosenttiyksiköllä.

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 1982

Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen talousvaliokunta on valtiontalouden rahoitusaseman järjestämiseksi asettunut puoltamaan lakiehdotusten hyväksymistä. Valiokunnan mielestä on kuitenkin erittäin huolestuttavaa, että terveydenhuollon valtionosuuksiin puututaan ehdotetulla tavalla tilanteessa, jossa koko sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuusjärjestelmä uudistuu vuoden 1984 alusta lukien.

Edellä olevan perusteella talousvaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Karkinen, varapuheenjohtaja Mattila ja jäsenet Hyrynkan-gas, Ihamäki, Aila Jokinen, Pekka Jokinen,

Juvela, Järvilehto, Järvisalo-Kanerva, Kuuskoski-Vikatmaa, Laurila, Rajantie, Raudasoja, Renlund ja Säilynoja sekä varajäsen Savolainen.

Vastalause

Kunnallista sosiaali- ja terveydenhuoltoa voidaan ylläpitää ja kehittää vain vakaalta taloudelliselta pohjalta. Jos valtion rahoitusosuus osoittautuu epävarmaksi ja suhdanneherkäksi, se pakottaa kunnallishallinnon erittäin varovaiseksi kehittämistoimenpiteitä harkitessaan. Hallitus ehdottaa kuitenkin terveyskeskusten ja kunnallisen erikoissairaanhoidon käyttökustannuksiin tulevia valtionosuuksia alennettavaksi vuodelta 1983 yhdellä prosenttiyksiköllä. Tämän on arvioitu vähentävän kuntien valtionosuuksia 112,7 miljoonalla markalla.

Valtion ja kuntien kesken on jo useina vuosina pyritty vakaaseen talouspolitiikkaan allekirjoittamalla määräajoin niin sanottu järjestelyasiakirja, jossa sovitaan valtion ja kuntien keskusjärjestöjen välisestä kunnallistalouden puitteita koskevasta neuvottelumenettelystä. Eräänä keskeisenä tavoitteena tälle on ollut estää kunnallisen veroäyrin hinnan nousu. Valtion yksipuoliset toimenpiteet, kuten nyt käsiteltävänä oleva hallituksen esitys, pudottavat pohjan valtion ja kuntien väliseltä luottamukselliselta yhteistoiminnalta julkisen talouden tasapainoi-

sessä kehittämisessä. Menettely on myös omiaan johtamaan tällaisten järjestelyasiakirjojen merkityksen ja luotettavuuden häviämiseen.

On ilmeistä, ettei ehdotetulla runsaan 100 miljoonan markan valtionosuuksien vähentämisellä ole olennaista merkitystä valtion rahoitusaseman kannalta. Kun eduskunta yhtäällä sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistuksen hyväksyessään lisäsi valtionosuuksia noin 150 miljoonalla markalla, niin nyt ollaan toisaalla ottamassa eduskunnan ehdottamat lisäykset pois. Tämä ei ennakoisi hyvää myöskään sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuustason säilyttämiselle tulevaisuudessa. Valtionosuuksien alentaminen ei myöskään ole mikään ratkaisu julkisen talouden vaikeuksiin; kuntien kustannusosuuden lisääminen johtaa ilman muuta joko veroäyrin hinnan nousuun tai toiminnan supistamisiin kuntapuolella. Tällaista kehitystä emme voi olla puoltamassa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hylättäisiin.

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 1982

Pekka Jokinen
Timo Ihmäki

Ulla Järvillehto
Ritva Laurila

Aila Jokinen